

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 19 februari 2024
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om Belarus

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om Belarus, som godkändes av rådet (utrikes frågor) den 19 februari 2024.

Rådets slutsatser om Belarus

1. Rådet bekräftar sina slutsatser om Belarus av den 12 oktober 2020, i vilka EU:s politik gentemot Belarus fastställs.
2. EU står sida vid sida med det belarusiska folket. Rådet understryker sitt orubbliga stöd för det belarusiska folkets strävan efter ett fritt, demokratiskt, suveränt och oberoende Belarus som en del av ett fredligt och välmående Europa.
3. Rådet är fortfarande djupt oroad över den försämrade människorättssituationen i Belarus och fördömer skarpt den belarusiska regimens fortsatta förföljelser och hotkampanjer mot alla delar av det belarusiska samhället, inbegripet människorättsförsvarare, journalister, oberoende fackföreningsmedlemmar, företrädare för det civila samhället och personer som tillhör nationella minoriteter. Det beklagar djupt att politiska fångar fortfarande sitter fängslade under fruktansvärda förhållanden, utsätts för tortyr och misshandel, utan tillgång till grundläggande hälso- och sjukvårdstjänster, och att många av dessa fångar har hållits frihetsberövade under lång tid utan kontakt med sina advokater och släktingar. EU manar till ett omedelbart och villkorslöst frigivande av alla politiska fångar och en effektiv rehabilitering av dem. EU uppmanar också de belarusiska myndigheterna att avskaffa dödsstraffet och som ett första steg införa ett moratorium.
4. Rådet understryker att den aldrig tidigare skådade nivån av förtryck, inbegripet mot det civila samhället och oberoende medier, och begränsningarna av det politiska deltagandet, undergräver potentialen för rättvisa och legitimitet i det parlamentsval och de lokala val som planeras äga rum den 25 februari 2024. EU beklagar att de belarusiska myndigheterna beslutat att inte bjuda in något valobservatörsuppdrag från OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) för att övervaka det kommande valet, i strid med landets internationella åtaganden.
5. Rådet fortsätter att stödja det belarusiska folkets demokratiska rätt att välja sina företrädare genom fria och rättvisa val. EU uppmanar de belarusiska myndigheterna att inleda en verklig och inkluderande dialog med alla delar av samhället i syfte att hålla fria och rättvisa val, under överinseende av OSSE/ODIHR och i enlighet med internationellt erkända normer.
6. Rådet upprepar sitt åtagande att ställa de ansvariga för kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna till svars. Grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna fortsätter att begås i syfte att undertrycka det belarusiska samhället och tysta alla som uppfattas som motståndare till regimen. Vissa av dessa kränkningar kan, enligt kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, utgöra brott mot mänskligheten.
7. I detta avseende bekräftar EU vikten av att FN:s råd för mänskliga rättigheter fortsätter att granska människorättssituationen i Belarus och välkomnar det arbete som utförts av den

särskilda rapportören för den människorättsliga situationen i Belarus, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och den internationella ansvarsskyldighetsplattformen för Belarus. EU uppmanar de belarusiska myndigheterna att samarbeta fullt ut med internationella och regionala människorättsmekanismer. Tillämpningen av universell jurisdiktion är också ett viktigt verktyg för att förebygga och bekämpa straffrihet och främja internationell ansvarsskyldighet.

8. Rådet fördömer dekretet av den 4 september 2023, undertecknat av Aljaksandr Lukasjenka, som begränsar passtjänster och andra konsulära tjänster för belarusier utomlands och upprepar sitt åtagande att fortsätta att stödja belarusiska medborgare i EU som flytt från förtryck, bland annat genom samordnade insatser mellan EU:s medlemsstater.
9. Rådet fördömer med kraft den belarusiska regimens fortsatta stöd till Rysslands anfallskrig mot Ukraina och uppmanar Belarus att avstå från sådana handlingar och att fullgöra sina internationella skyldigheter. Belarus måste upphöra att vara delaktigt i Rysslands anfallskrig mot Ukraina. EU fördömer Rysslands tillkännagivanden om sin avsikt att placera ut kärnvapen på Belarus territorium och att en överenskommelse har nåtts mellan Ryssland och Belarus i detta syfte. Dessa tillkännagivanden strider mot Belarus internationella åtaganden enligt Budapestmemorandumet och bidrar till de redan betydande spänningarna. Rådet fördömer också den belarusiska regimens delaktighet i den olagliga deporteringen av ukrainska barn och upprepar sin brådskande uppmaning till Belarus att omedelbart säkerställa ett säkert återvändande till Ukraina för dem. Europeiska unionen står fast vid sitt engagemang för Belarus suveränitet och oberoende.
10. Rådet fördömer vidare skarpt hybridattacker vid EU:s yttre gränser, inbegripet den belarusiska regimens instrumentalisering av migranter i politiska syften i samverkan med Ryssland. EU kommer att fortsätta att visa solidaritet med de drabbade medlemsstaterna.
11. Rådet understryker att säkerheten och det fysiska skyddet vid kärntekniska anläggningar är en nyckelprioritering för EU. I detta sammanhang uttrycker EU oro över de många olösta säkerhetsproblemen vid det belarusiska kärnkraftverket och uppmanar Belarus att efterleva högsta internationella miljö- och kärnsäkerhetsnormer samt att skyndsamt genomföra EU:s rekommendationer från stresstestet.
12. Rådet har infört riktade sanktioner som svar på förtrycket, försummelserna i samband med valprocessen, uppviglingen till och organiseringen av olagliga gränspassager, kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och myndigheternas inblandning i Rysslands anfallskrig mot Ukraina. I linje med EU:s gradvisa tillvägagångssätt är EU berett att vidta ytterligare restriktiva och riktade åtgärder så länge som de belarusiska myndigheterna fortsätter med dessa åtgärder.
13. Rådet uttrycker sin djupa oro över Lukasjenkaregimens agerande, som påverkar Belarus nationella identitet, och bekräftar sitt åtagande att stödja och främja det belarusiska språket och den belarusiska kulturen. EU erinrar om vikten av direkta personkontakter, bland annat genom att stödja rörlighet, unga och kulturell verksamhet, i linje med principerna i rådets slutsatser från 2020. Vanliga belarusiska medborgare fortsätter att dra nytta av avtalet om förenklade viseringsförfaranden mellan EU och Belarus.

14. Rådet värdesätter det belarusiska civilsamhället som en viktig partner inom ramen för det östliga partnerskapet och erinrar om att det östliga partnerskapet fortfarande står öppet för ett framtida demokratiskt Belarus.
15. EU kommer att fortsätta att stödja det civila samhället och de demokratiska krafterna i Belarus. I detta sammanhang välkomnar rådet inrättandet av EU:s rådgivande grupp med Belarus civilsamhälle och demokratiska krafter och samordningen av biståndet genom mötena mellan högre tjänstemän, och uttrycker sitt stöd för en fortsättning av dessa möten. EU välkomnar också Europarådets samarbete med de belarusiska demokratiska krafterna och det belarusiska civilsamhället genom dess kontaktgrupp.
16. EU stöder och lovordar de ansträngningar som görs av de demokratiska krafterna och det civila samhället i Belarus och erkänner deras europavänliga val. Ett framtida demokratiskt Belarus har en plats i den europeiska familjen. När Belarus väl inleder en övergång till demokrati kommer EU att stödja stabiliseringen av landets ekonomi och reformen av dess institutioner. Vårt mål är att bidra till en större motståndskraft och demokratiska reformer, skapa nya arbetstillfällen och förbättra människors levnadsstandard, bland annat genom en övergripande plan för ekonomiskt stöd på upp till 3 miljarder euro till ett demokratiskt Belarus.
17. EU står fast vid sitt starka engagemang för att Belarus ska stå högt upp på den internationella dagordningen. Det belarusiska folket kan känna sig förvissade om att Europeiska unionen fortsätter att fokusera på dess välbefinnande, mänskliga rättigheter och rätt till en blomstrande framtid i ett demokratiskt Belarus.

PUBLIC